

**Gemeente
Rotterdam**

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: H.C.A. Kamp en J.P. Derksen
Telefoon: (06) 28489292

Portefeuillehouders: wethouders Eskes en Bokhove
Cluster: Maatschappelijke Ontwikkeling
Ons kenmerk: M2111-613 21bb15040

Datum: B&W 7 december 2021

Betreft: raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp
1^e helft 2021

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp

Zevende raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp.

Achtergrond

Met deze brief bieden we u de zevende raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp aan. De raadsmonitor is een hulpmiddel voor de gemeenteraad om inzicht te krijgen in de werking van het stelsel van welzijn, zorg en jeugdhulp in Rotterdam. Twee keer per jaar verschijnt de monitor. De monitor die aan het eind van het jaar verschijnt, waaronder deze, toont cijfers over de eerste helft van het kalenderjaar. De cijfers in deze monitor tonen, indien mogelijk, ook de ontwikkeling ten opzichte van eerdere jaarhelften. De monitor die in het voorjaar verschijnt, toont cijfers over het gehele afgelopen kalenderjaar. Deze zevende monitor geeft dus een beeld over de eerste helft van 2021 en bouwt voort op de zesde raadsmonitor, die op 30 juni 2021 in de commissie ZOCS is behandeld.

We schetsen in deze brief de bredere context bij de raadsmonitor. Waaronder enkele relevante ontwikkelingen in het stelsel, waar we staan en waar onze inzet zich de komende periode op richt. Bijgevoegde raadsmonitor geeft informatie over:

- de opzet van het stelsel van zorg, welzijn en jeugdhulp in Rotterdam;
- de stand van zaken op de verschillende onderdelen van welzijn, zorg en jeugdhulp.

U kunt de informatie uit de raadsmonitor en uit deze brief betrekken bij de behandeling van de voortgangsrapportage Heel de Stad op 19 januari 2022 in de commissie ZOCS.

Nadere toelichting van ontwikkelingen in de raadsmonitor

Effecten corona en inzet extra rijksmiddelen

Door corona was 2020 een bijzonder jaar en dat gold ook voor de eerste helft van 2021. Dankzij de enorme inzet van de zorgaanbieders en hun medewerkers is ook in deze moeilijke tijden passende zorg en ondersteuning geboden. We zagen wel negatieve effecten van de pandemie op het welzijn van Rotterdammers. Zo hadden de beperkende maatregelen impact op de kwetsbare jeugdigen. Mede hierom zijn extra middelen vrijgemaakt en ingezet voor jeugdhulp. Bij de jeugd-GGZ hielpen de zorgaanbieders in het eerste half jaar van 2021 meer jeugdigen dan de periode daarvoor. In vergelijking met het laatste half jaar van 2020 zijn er 7% meer jeugdigen geholpen met basis-GGZ. In perceel E, waar specialistische GGZ hulp onder valt, is de toename 9%. De zorgaanbieders breidden het aantal beschikbare plekken in de tweede helft van 2021 verder uit. Voor ambulante jeugdhulp voor jeugdigen met een beperking

bleek uitbreiding binnen de huidige contracten niet mogelijk, hiervoor heeft een extra gunning plaats gevonden. We verwachten dat aanbieders hiermee zeker 150 extra jeugdigen gaan helpen, vanaf de tweede helft van 2021. Voor de jeugd-GGZ breiden de aanbieders in 2022 het aantal beschikbare plekken met ruim 1.000 uit via een nieuwe gunning. We financieren dit door middel van de extra jeugdhulpmiddelen die VWS beschikbaar stelt. Dit bedrag loopt in 2022 op tot ruim € 60 mln voor Rotterdam. Naast uitbreidingen zetten we een deel van deze middelen in om de reguliere jeugdhulpbegroting rond te krijgen. In voorgaande jaren kwamen we niet uit met de door VWS beschikbaar gestelde jeugdhulpmiddelen en legde we als gemeente hierop geld bij. Naast de extra jeugdhulpmiddelen ontvangt de gemeente NPO-middelen van het Rijk voor herstel én ontwikkeling van jongeren in het onderwijs. Hiervan zullen we een deel inzetten voor zorg en welzijn op scholen.

Herstel instroom en meldingen na corona

Bij de vorige raadsmonitor bleek al dat door de lockdowns minder jeugdigen voor dyslexie geholpen zijn. De verwijzingen hiervoor vinden tenslotte op school plaats. We zien afgelopen half jaar een duidelijke inhaalslag. De instroom en het totaal aantal geholpen Rotterdamse jeugdigen was hoger dan de drie voorgaande perioden. We zien in de raadsmonitor vaker dit patroon terug. Het aantal meldingen van bijvoorbeeld Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond daalde in 2020 licht. Het is aannemelijk dat dit een gevolg is van de lockdowns, aangezien er hierdoor minder zicht was op de gezinnen. Inmiddels stijgt het aantal meldingen weer. Ook bij de wijkteams zien we sinds 2021 het aantal aanmeldingen vanuit de verschillende loketten in zijn totaliteit toenemen.

Oplopende duur van de begeleidingstrajecten bij de wijkteams

Bij de wijkteams hebben we te maken met een oplopende duur van begeleidingstrajecten, wat leidt tot oplopende wachttijden. Hier ligt een aantal oorzaken aan ten grondslag. Bij veel Rotterdammers is er meer inzet nodig om de basis op orde te brengen, de hulpvraag helder te krijgen en eventueel de juiste vervolghulp in te zetten. Ten tweede zien we extra vraag naar ondersteuning als gevolg van de coronacrisis. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in de toegenomen hulpvragen op het vlak van de financiën, maar ook rondom zingeving, depressieve gevoelens en zwaardere GGZ-problematiek. Ten derde zien we dat, als partners in het stelsel hun eigen taken scherper gaan afbakenen, er vaak een extra beroep wordt gedaan op het wijkteam. Ten vierde zorgt de woningnood ervoor dat mensen langer in hulp blijven bij het wijkteam. Door het ontbreken van geschikte woonruimte duurt het vaak langer om problemen duurzaam op te lossen. Tenslotte blijven mensen vaak langer bij het wijkteam vanwege de wachtlijsten bij aanbieders van specialistische hulp. We zetten diverse acties in om de druk op de wijkteams te verlagen en knelpunten op te lossen, zodat Rotterdammers sneller de passende hulp ontvangen. Een voorbeeld hiervan betreft de uitbreiding van het aantal GGZ plekken, zoals eerder beschreven in deze brief. Voor een nadere toelichting op de druk bij de wijkteams verwijzen we naar de brief Wijkteams en toenemende druk op jeugdhulp (21MO02380) uit mei 2021.

Betrokkenheid wijkteams bij Hulpteam Toeslagen 010

Naast de coronacrisis hebben de wijkteams ook te maken met de effecten van de toeslagenaffaire. De wijkteams zijn betrokken bij het Hulpteam Toeslagen 010 om de Rotterdamse gedupeerden van de toeslagenaffaire te helpen. Alles is erop gericht om deze mensen zo snel mogelijk te helpen. Hier zetten we een aantal wijkteammedewerkers op in en om deze extra hulp te kunnen bieden trekken we extra capaciteit aan.

Aantal contactmomenten VraagWijzer nog niet op oude niveau

Een effect van de pandemie betreft ook de forse daling van het aantal contacten bij de balie van de VraagWijzer. Het aantal contactmomenten is afgelopen jaarhelft wel gestegen ten opzichte van 2020, maar nog niet terug op het oude niveau van voor de pandemie. In de eerste helft van 2021 hebben 70.358 Rotterdammers contact opgenomen met de VraagWijzer tegenover 64.971 in dezelfde periode vorig jaar (bij de start van de pandemie). Ter vergelijking: in de eerste helft van 2019, voor de pandemie, was dit aantal 89.093.

Alternatieve vorm van huisbezoeken 75+

De huisbezoeken 75+ hebben als gevolg van de pandemie maar in beperkte mate plaatsgevonden. Er heerste zowel bij ouderen als vrijwilligers angst om bezoek te ontvangen dan wel een huisbezoek af te leggen. In de loop van 2021 is een alternatieve vorm van een huisbezoek ontwikkeld, te weten de gesprekken met ouderen aan de voordeur. Dat wordt gedaan aan de hand van een korte vragenlijst die door alle welzijnspartijen wordt gebruikt. In 2021 is aan de welzijnspartijen gevraagd deze gesprekken aan de voordeur ook te registreren. In de eerste zes maanden van 2021 hebben er in totaal 2.379 gesprekken aan de voordeur plaatsgevonden.

De ervaring met deze gesprekken aan de voordeur hebben geleerd, dat veel ouderen aan de voordeur makkelijker een gesprek aangaan, dan wanneer ze een uitnodiging krijgen voor een huisbezoek. De gesprekken werden ook door bijna alle ouderen als positief ervaren. Men stelde de aandacht op prijs. Vaak werden de gesprekken aan de voordeur ook vergezeld van een klein cadeautje, zoals een plantje of iets lekkers. Uit de korte gesprekjes werd in veel gevallen ook duidelijk waar de ouderen mee zaten en vaak werd ook een programma achtergelaten van activiteiten waar de ouderen deel aan konden nemen.

Wmo-maatwerkondersteuning groeit

Bij de Wmo zijn al enkele jaren dezelfde trends waar te nemen: het aantal Rotterdammers met Wmo-maatwerkondersteuning groeit (paragraaf 6.4.2). Deze groei is met name waar te nemen voor de cliëntgroepen Ouderen en (O)GGZ extramuraal. Deze groei is te verklaren door vergrijzing, het feit dat ouderen langer zelfstandig wonen en de extramuralisering van de GGZ. Voor Wmo-maatwerkondersteuning is in het eerste halfjaar van 2021 een aanbesteding voorbereid en gepubliceerd voor het aangaan van nieuwe contracten met zorgaanbieders voor het leveren van deze ondersteuning.

Realisatie jongerenhubs door herstelaanpak corona

Het college zet zich in voor een generatie zonder achterstanden. De coronacrisis zet deze ambitie onder druk. Vanuit de herstelaanpak 'Rotterdam sterker door jongeren' zijn activiteiten door de hele stad ontwikkeld. Het doel van deze herstelaanpak is om de impact van de pandemie op jongeren te dempen met als beoogd effect meer perspectief voor jongeren, een grotere zelfredzaamheid en meer zelfoplossend vermogen. Dit effect bereiken we door een integrale aanpak (op de domeinen werk, schulden, veiligheid, onderwijs, wonen) met snelle acties en tijdig ingrijpen. Tijdens de coronacrisis werd extra duidelijk hoe belangrijk het is voor jongeren om elkaar te kunnen ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen. Als onderdeel van de herstelaanpak zijn negen jongerenhubs hiervoor ingericht. Dit zijn voorzieningen die door de stad zijn ingericht waar jongeren zelf nauw betrokken zijn bij de inrichting, programmering en de uitvoering van de activiteiten.

Relatie raadsmonitor met andere brieven en rapportages

We blijven u ook informeren over de voortgang op specifieke onderwerpen en financiën via afzonderlijke stukken. Hiervoor kiezen we omdat een beperkte omvang van de raadsmonitor beter aansluit bij de aanleiding voor en functie van de raadsmonitor en de leesbaarheid ervan. Daarnaast willen we de administratieve belasting voor het maken van de monitor beperkt houden, zowel voor de betrokken professionals, aanbieders als de gemeente. Als u nieuwe indicatoren of onderwerpen wilt toevoegen aan de raadsmonitor, vragen we u om aan te geven welke bestaande indicatoren u niet langer wil opnemen.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

Raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp eerste helft 2021